

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 16/14
Luxemburg, 12 februarie 2014

Concluziile avocatului general în cauza C-26/13
Árpád Kásler și Hajnalka Káslerné Rábai/OTP Jelzálogbank Zrt

În opinia avocatului general N. Wahl, clauzele care prevăd, pentru deblocarea unui împrumut în monedă străină, aplicarea unui curs de schimb diferit de cel aplicabil rambursării împrumutului nu sunt excluse în mod obligatoriu de la aprecierea caracterului lor abuziv

Deși astfel de clauze pot fi considerate a priori că se înscriu în obiectul principal al unui contract de împrumut încheiat în monedă străină, este totuși de competența instanței naționale să determine dacă consumatorii au fost în măsură să înțeleagă că s-au expus la o cheltuială suplimentară din cauza diferenței dintre cele două cursuri de schimb

Directiva privind clauzele contractuale abuzive¹ prevede că clauzele abuzive utilizate într-un contract încheiat cu un consumator de către un vânzător sau un furnizor nu creează obligații pentru consumator. Totuși, în privința clauzelor care definesc obiectul principal al contractului, precum și caracterul adecvat al prețului sau al remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, directiva prevede că nu este posibilă aprecierea caracterului lor abuziv în măsura în care sunt exprimate în mod clar și inteligibil.

La 29 mai 2008, domnul Kásler și doamna Káslerné Rábai au încheiat cu o bancă maghiară un contract de împrumut ipotecar într-o monedă străină. Banca le acorda împrumuturilor un împrumut în valoare de 14 400 000 de forinți maghiari (HUF) (aproximativ 46 469 EUR), al cărui echivalent în franci elvețieni (CHF) a fost stabilit la 94 240,84 CHF. Potrivit contractului, soții Kásler au luat act că, în afară de quantumul împrumutului, dobânzile aferente, cheltuielile de administrare, precum și dobânzile de întârziere și celelalte cheltuieli se stabilesc în CHF.

Contractul prevedea de asemenea că stabilirea quantumului în CHF al împrumutului se efectua pe baza cursului de schimb la cumpărare al acestei monede aplicat de bancă în ziua deblocării fondurilor. Totuși, potrivit contractului, quantumul în HUF al fiecărei rate lunare care trebuia plătită se calcula, în ziua anterioară scadenței, pe baza cursului de schimb aplicat de bancă la vânzarea CHF.

Soții Kásler au contestat în fața instanțelor maghiare clauza care permitea băncii calcularea ratelor lunare exigibile pe baza cursului de schimb la vânzarea CHF. Ei se prevalează de natura abuzivă a acestei clauze, în măsura în care prevede, pentru rambursarea împrumutului, aplicarea unui curs diferit de cel utilizat la punerea la dispoziție a împrumutului.

Kúria (Curtea Supremă din Ungaria), sesizată cu judecarea recursului, adresează Curții de Justiție întrebarea dacă clauza care determină cursurile de schimb aplicabile unui contract de împrumut încheiat în monedă străină se raportează la obiectul său principal sau la raportul calitate/preț al prestației. Dacă este cazul, ea solicită să se stabilească când o astfel de clauză trebuie considerată că este redactată în mod clar și inteligibil, astfel încât, în temeiul directivei, nu poate fi examinat caracterul său abuziv. Instanța maghiară solicită de asemenea să se stabilească dacă, în ipoteza în care contractul nu poate continua să existe după suprimarea unei clauze abuzive, instanța națională este abilitată să îl modifice sau să îl completeze.

¹ Directiva Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273).

În concluziile prezentate astăzi, avocatul general Wahl precizează, în primul rând, că, pentru a stabili ce constituie obiectul principal al contractului, trebuie să se determine în fiecare caz prestația sau prestațiile care trebuie considerate în mod obiectiv esențiale în economia generală a contractului. Așadar, trebuie să se examineze dacă clauzele în discuție fac parte în mod intrinsec dintre prestațiile care definesc contractul, așa încât, în lipsa unei astfel de clauze, contractul și-ar pierde una dintre caracteristicile sale fundamentale sau chiar nu ar putea continua să existe pe baza celorlalte prevederi contractuale.

În acest context, avocatul general Wahl consideră că, în ceea ce privește un contract încheiat în monedă străină (precum cel în cauză în speță), clauzele care determină cursurile de schimb aplicabile intră, la fel ca și cele privind punerea la dispoziție a capitalului și plata dobânzilor, în sfera obiectului principal al contractului. Astfel, ele constituie unul dintre elementele esențiale ale mecanismului de împrumut în monedă străină, dat fiind că lipsa lor ar face imposibilă executarea contractului.

În al doilea rând, în ceea ce privește problema dacă aceste clauze au fost redactate în mod clar și inteligibil, avocatul general consideră că examinarea acestui criteriu nu ar trebui să se limiteze la aspectul pur redacțional al clauzelor. Astfel, claritatea și caracterul inteligibil al unei clauze contractuale trebuie să permită consumatorului să dispună de informațiile cu ajutorul cărora va fi în măsură să aprecieze avantajele și inconvenientele încheierii contractului și riscurile pe care și le asumă prin acea operațiune. Așadar, consumatorul trebuie să înțeleagă nu numai conținutul unei clauze, ci și obligațiile și drepturile aferente acesteia.

În ceea ce privește contractul de împrumut în discuție, avocatul general Wahl consideră că prevederile contractuale referitoare la cursul de schimb aplicabil deblocării și rambursării împrumutului par a fi fost clar enunțate. Totuși, el apreciază că pot apărea îndoieli cu privire la aspectul dacă consumatorul era în măsură să înțeleagă că s-a expus unei obligații financiare suplimentare care decurge din diferența care există între prețul de vânzare al monedei străine și prețul de cumpărare al aceleiași monede. În această privință, avocatul general Wahl consideră că este de competența Kúria să răspundă la această întrebare în lumina elementelor obiective prezentate cu ocazia încheierii contractului.

În ultimul rând, avocatul general apreciază că, în ipoteza în care suprimarea unei clauze abuzive ar face contractul neexecutabil, la fel ca în speță, directiva nu se opune ca instanța națională să înlocuiască clauza incriminată cu o dispoziție de drept național cu caracter supletiv, atunci când o astfel de înlocuire este posibilă în temeiul dreptului național. Astfel, o asemenea abordare permite atingerea obiectivului directivei, care constă în special în restabilirea echilibrului între părți, menținând în același timp, în măsura posibilului, validitatea contractului în întregime.

Dacă o astfel de înlocuire nu ar fi posibilă și dacă instanța ar fi obligată să anuleze contractul, caracterul descurajator al sancțiunii nulității, precum și obiectivul de protecție a consumatorului ar risca să fie compromise. În speță, o asemenea anulare va avea consecința că întreaga sumă din împrumut care mai este datorată va deveni scadentă. Or, aceasta este de natură să depășească capacitățile financiare ale consumatorului și, prin urmare, să îl penalizeze pe acesta mai degrabă decât pe împrumutător, care, față de această consecință, ar putea să nu fie interesat să evite inserarea de astfel de clauze în contractele sale.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Imagini de la citirea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106